

...ודנו בלבנו להבין ולהשכיל...

A step-by-step
approach to understanding
Chumash text independently

להבין ולהשכיל

L'HAVIN
U'LEHASKIL

14

פרשת בא פרק י' - י"ג:ט"ז

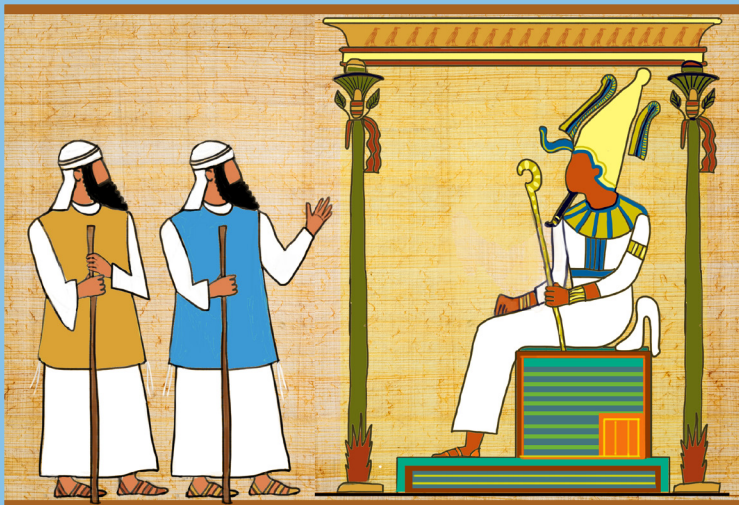

"דְּבַר־נָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ | מֵאֵת רֵעֵהוּ וְאִשָּׁה מֵאֵת רֵעוּתָהּ כְּלִי־כֶסֶף וְכָלִי זָהָב:" (ה')

יא:ב דבור המתחיל: "דְּבַר נָא"	
	
מָה הַשְׂאֵלָה שֶׁרָשׁ"י שָׁאַל עַל הַפָּסוּק הַכֹּה?	

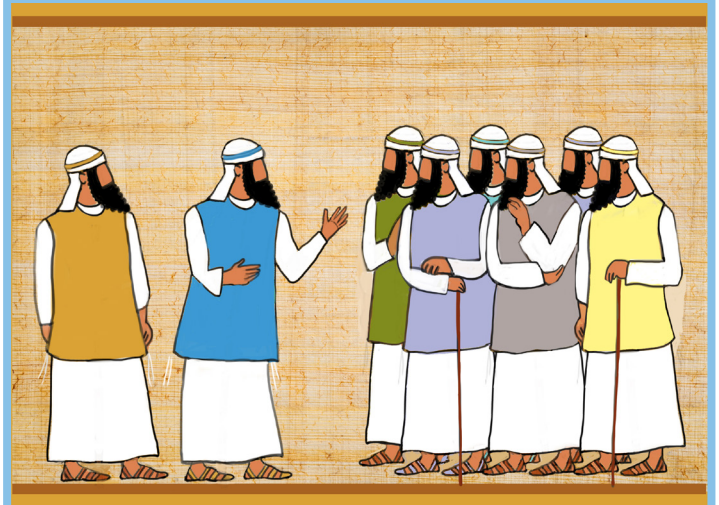
The word is always an expression of entreaty (begging)	אִין גַּח חָלָא לְשׁוֹן צִקְשָׁה,
here it means: I entreat you, warn them about this which follows	בְּצִקְשָׁה מִמֶּנָּה הַזְכִּירָם עַל כֵּן,
so that the righteous man, אַבְרָהָם, may not say	שֶׁלֹא יֹאמַר חֹתוֹ לְדִיק חֲצָרָהֶם
[the prophecy] (בראשית טו:יז) "they shall serve them, and they shall afflict them"	"וַיַּעֲבָדוּם וַיַּעֲזוּבֵם חֹתָם" (זרעית ט"ו),
He permitted to be fulfilled in them	קִיַּם צָרָהֶם,
[but the promise] (בראשית טו:יז) "and afterwards they shall go forth with great wealth"	"וְאַחֲרָיִם בֵּן יֵלְכוּ צָרָהֶם גְּדוֹלָה" (שם),
He did not bring to fulfillment for them	לֹא קִיַּם צָרָהֶם:
1) רָשׁ"י מַסְבִּיר אֵיכּוֹן מָלָה הַפָּסוּק? _____ 2) מֵאִדָּה כֹּה מַפְתִּיעַ שֶׁה' מְנַתֵּן הַלְשׁוֹן הַקָּדָשׁ? _____ 3) מָה "מִשְׁאָלִים" אֵת ה' ? _____ 4) הֲאֵיכָה עָקְרוֹן רָשׁ"י הַשְׂתַּמֵּשׁ לְהַסְבִּיר אֵת הַפָּסוּק הַכֹּה? _____ _____	

פרק ה'

□

○

פרק ד'

□

○

פרק ז'

□

○

פרק ו'

□

○

עניני ראש חודש

The תורה stipulates that when the new moon is visible in the sky the סנהדרין is obligated to sanctify the month and declare ראש חודש.

"...וְנֹאמַר (שמות יב:ב) 'הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם ראש חֹדָשִׁים'. כִּךְ אָמְרוּ חֲכָמִים הָרָאָה לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה בְּמִרְאָה הַנְּבוּאָה דְמוּת לְבָנָה וְאָמַר לוֹ כִּזֶּה רָאָה וְקִדָּשׁ."
(רמב"ם¹ הלכות קידוש החודש פרק א הלכה א)

Adult men who see the new moon in the sky would come to בית דין to testify, even if it meant violating שבת to get to ירושלים.

"בֵּין שֶׁנִּרְאָה בַּעֲלִיל בֵּין שֶׁלֹּא נִרְאָה בַּעֲלִיל, מְחַלְלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת, רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, אִם נִרְאָה בַּעֲלִיל, אֵין מְחַלְלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת:" (מסכת ראש השנה פרק א משנה ה)

Originally, בית דין would accept the testimony about the new moon from anyone. However, once the כותים started interfering, they only accepted it from people they recognized and trusted.

"...בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְקַבְּלִין עֵדוּת הַחֹדֶשׁ מִכָּל אָדָם. מִשְׁקַלְקְלוּ הַמִּינִין, הַתְּקִינוּ שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְקַבְּלִין אֶלָּא מִן הַמַּכִּירִים:"
(מסכת ראש השנה פרק ב משנה א)

Once the עדים's testimony was accepted, the head of the בית דין would declare "מקודש" and everyone else would respond "מקודש מקודש".

"ראש בית דין אוֹמֵר מְקַדָּשׁ, וְכָל הָעָם עוֹבִין אַחֲרָיו מְקַדָּשׁ מְקַדָּשׁ..."
(מסכת ראש השנה פרק ב משנה ז)

At that point, the rest of the nation would need to be notified about the sanctification of the new month.

1. Rav Moshe ben Maimon (Rambam, רמב"ם, Spain, Morocco, & Egypt (1138–1204; 4895–4965).

דף עבודה

פרק י"ב פסוקים ל"ז-מ"ב

כותרת: _____

מלים חדשות

and they traveled	נסעו _____	ויסעו לז
foot travelers	הולכי הרגל	רגלי
_____	_____	הגברים
besides _____	חוץ מן הילדים	לבד מטף
a _____ mixture	תערובת צהובה - סאסוף	ערב רב לח
_____ baked the dough	אפו את הבצק	ויאפו את הבצק לט
_____ of מצי	מצי על מצות	עגת מצות
it did not have time to rise	כה לא התחמץ	לא חמץ
they were chased	אירשו	גרשו
_____ wait	והם לא יכלו לחכות	ולא יכלו להתמהמה
_____	אכלו אפרק	צדה
_____ they lived	כמן הישיבה	מושב מ
at the _____ of	בסוף	מקץ מא
in broad daylight	באור של היום הבה	בעצם היום הזה
the armies _____	הצבאות של ה'	צבאות ה'
a _____ of waiting	לילה של צפייה	ליל שמרים מב
to take _____ out	להוציא	להוציאם
for all _____	לכל ה'	לדרתם
_____	_____	_____
_____	_____	_____

א. בי ישאלך בנך